

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» — відповідність часу!

ЮРИДИЧНА КЛІНІКА «PRO BONO»

ІГСН НТУ «ДП»

безоплатна правнича допомога

консультація надається студентами III-V курсів
денної форми навчання під керівництвом
викладачів – кураторів – практикуючих юристів

УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

Дата: 08.04.2024р.

Відповідно до ст. 207 СК України, усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснене на підставі рішення суду, усиновлення дитини провадиться у її найкращих інтересах для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя.

Відповідно до ст. 3 СК України, сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Подружжя вважається сім'єю і тоді, коли дружина та чоловік, у зв'язку з навчанням, роботою, лікуванням, необхідністю догляду за батьками, дітьми та з інших поважних причин не проживають спільно. Дитина належить до сім'ї своїх батьків і тоді, коли спільно з ними не проживає. Сім'я створюється на підставі шлюбу, кровного споріднення, усиновлення, а також на інших підставах, не заборонених законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

Згідно до ст. 211 СК України, особи, які можуть бути усиновлювачами:

1. повнолітня дієздатна особа.
2. особа, що старша за дитину, яку вона бажає усиновити, не менш як на п'ятнадцять років. У разі усиновлення повнолітньої особи різниця у віці не може бути меншою, ніж вісімнадцять років.
3. подружжя, а також особи, зазначені у частинах п'ятій та шостій цієї статті. Усиновлювачами не можуть бути особи однієї статі.
4. Особи, які не перебувають у шлюбі між собою, не можуть усиновити одну і ту ж дитину. Якщо такі особи проживають однією сім'єю, суд може постановити рішення про усиновлення ними дитини.
5. Якщо дитина має лише матір, вона не може бути усиновлена чоловіком, з яким її мати не перебуває у шлюбі. Якщо дитина має лише батька, вона не може бути усиновлена жінкою, з якою він не перебуває у шлюбі. Якщо такі особи проживають однією сім'єю, суд може постановити рішення про усиновлення ними дитини.
6. Якщо дитина має лише матір або лише батька, які у зв'язку з усиновленням втрачають правовий зв'язок з нею, усиновлювачем дитини може бути один чоловік або одна жінка.
7. Кількість дітей, яку може усиновити один усиновлювач, не обмежується.

Усиновлення дитини з дитячого будинку

Усиновлювачами не можуть бути громадяни України, які проживають за межами України, та іноземці. Дане обмеження не застосовується, якщо такі особи: є родичами дитини; виявили бажання усиновити дитину, яка є рідним братом/сестрою раніше усиновленої ними дитини або коли один із подружжя виявив бажання усиновити дитину другого з подружжя.

Під час воєнного стану не може бути усиновлена дитина, яка є громадянином України, але проживає за межами України. Не можуть бути усиновлювачами громадяни України, які проживають (перебувають) на тимчасово окупованій території України, а також не можуть бути усиновленими діти, які проживають (перебувають) на такій території.

Усиновлювачами не можуть бути також:

- якщо дитина має лише батька, вона не може бути усиновлена жінкою, з якою він не перебуває у шлюбі;
- усиновлювачами не можуть особи однієї статі;
- особи, які не перебувають у шлюбі між собою, не можуть усиновити одну і ту ж дитину;
- якщо дитина має лише матір, вона не може бути усиновлена чоловіком, з яким її мати не перебуває у шлюбі;
- обмежені у дієздатності;
- визнані недієздатними;
- зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
- не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);
- страждають на хвороби, перелік яких затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я;
- позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;
- перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
- іноземцями, які не перебувають у шлюбі, крім випадків, коли іноземець є родичем дитини;
- які були усиновлювачами (опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями) іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним (було припинено опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу) з їхньої вини;
- були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324, 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;
- за станом здоров'я потребують постійного стороннього догляду;
- є особами без громадянства;

перебувають у шлюбі з особою, яка:

- позбавлена батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;
- перебуває на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
- була засуджена за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324, 442 Кримінального кодексу України, або має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;
- була усиновлювачем (опікуном, піклувальником, прийомними батьками, батьками-вихователями) іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним (було припинено опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу) з її вини;
- зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
- страждають на хвороби, перелік яких затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я;
- інші особи, інтереси яких суперечать інтересам дитини.

Порядок дій для усиновлення

1) Подання заяви до служби у справах дітей про взяття на облік кандидатів в усиновлювачів.

Громадяни України, що постійно проживають на території України і бажають усиновити дитину, звертаються із заявою про взяття їх на облік кандидатів в усиновлювачі до служби у справах дітей за місцем проживання і подають разом з нею наступні документи:

- копію документа, що посвідчує особу;
 - копію РНОКПП;
 - копію свідоцтва про шлюб (для осіб, які перебувають у шлюбі);
 - довідка про стан здоров'я;
 - документ про наявність чи відсутність судимості;
 - копію документа, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням;
 - згоду другого з подружжя на усиновлення дитини (у разі усиновлення одним із подружжя);
 - копію документу, де зазначено унікальний номер запису в ЄДДР (за наявності);
- довідку про майновий стан і доходи.

Заяву може бути подано як в паперовій формі під час особистого прийому в службі у справах дітей чи в електронній формі через «Портал ДІЯ».

2) Обстеження житлово-побутових умов заявників.

Житлово-побутові умови проживання заявників, перевіряються службою у справах дітей. Також служба визначає дату особистого прийому для проведення бесіди із заявниками, на якій обговорюються мотиви усиновлення дитини, ставлення до батьківства.

3) Проходження курсу підготовки з питань виховання дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування. Отримання висновку про можливість бути усиновлювачем та взяття на облік

Такий курс потенційні усиновлювачі повинні пройти за направленням служби у справах дітей після закінчення якого, організація, яка проводила навчання, надає заявникам довідку про проходження курсу, з рекомендаціями щодо кількості, віку та стану здоров'я дітей, яких може усиновити заявник або заявники. У разі успішного виконання всіх вимог заявники беруться на облік кандидатів в усиновлювачі за відсутності обставин, які це виключають: помилки при поданні документів, документів про доходи заявників; неправильна підготовка квартири чи житлового будинку для їх обстеження працівниками служби у справах дітей; неправильна поведінка заявників під час бесіди з приводу мотивів усиновлення та ставлення до батьківства; наявність захворювань через які особа не може бути усиновлювачем тощо.

4) Ознайомлення з інформацією про дітей

Анкети дітей, які можуть бути усиновлені, надаються кандидатам в усиновлювачі відповідною службою у справах дітей залежно від місця, де дитина перебуває. Після обрання кандидатами анкети вони можуть особисто познайомитися з дитиною. Для цього їм потрібно звернутися до служби у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини для отримання направлення та організації знайомства з дитиною.

5) Знайомство з дитиною та отримання висновку

На даному етапі, відбуваються особисті зустрічі з дитиною та встановлення взаємного контакту. Для усиновлення дитини потрібна згода дитини, якщо вона за віком і рівнем розвитку усвідомлює факт усиновлення. Тому після знайомства кандидатів в усиновлювачі з дитиною служба у справах дітей проводить бесіду з дитиною, щоб з'ясувати її думку. Після особистого знайомства та встановлення контакту кандидати в усиновлювачі мають звернутися до служби у справах дітей, на обліку якої перебуває дитина, і повідомити про намір її усиновити.

Протягом 10 робочих днів вони отримують висновок про доцільність усиновлення та відповідність інтересам дитини. Висновок про доцільність усиновлення готує служба у справах дітей, підписує голова органу опіки та піклування за місцем перебування дитини, далі його подають до суду.

Якщо знайомство з дитиною пройшло успішно, кандидати, що прийняли рішення про усиновлення дитини мають звернутися до служби у справах дітей із заявою про бажання усиновити дитину.

6) Після чого служба у справах дітей:

- з'ясовує, чи згодна дитина на усиновлення (залежно від віку дитини така згода надається в письмовій чи усній формі, або не з'ясовується взагалі щодо дітей маленького віку);
- готує висновок про доцільність усиновлення та відповідність його інтересам дитини. Даний висновок надається кандидатам для подання його до суду.

7) Звернення до суду

Після отримання висновку заявники звертаються до місцевого суду із позовною заявою про усиновлення із доданими до неї документами:

- копії паспорту;
- копії свідоцтва про одруження;
- копії свідоцтва про народження дитини;
- характеристика на заявника з місця роботи;
- довідка про доходи;
- характеристика на дитину з навчального закладу;
- висновок служби у справах дітей про можливість бути усиновлювачем;
- довідка про відсутність судимостей;
- довідка про стан здоров'я;
- довідка про реєстрацію за місцем проживання;
- квитанція про сплату судового збору;
- копії заяв.

У разі задоволення заяви можуть бути також внесені зміни до актового запису про народження усиновленої дитини щодо прізвища, імені, по батькові, дати народження, місця народження, щодо запису заявника матір'ю чи батьком дитини.

Усиновлення вважається здійсненим у день набрання чинності рішенням суду про усиновлення. Усиновлювачі зобов'язані особисто забрати дитину із закладу де вона виховується, в присутності представника служби у справах дітей після пред'явлення копії рішення суду про усиновлення.

Студент – консультант (ПІБ, підпис): **Марія ЗОБЕНКО**